

Skafthulløkser og flintdolker

- funn fra Eikers bondesteinalder

Skafthulløks fra Eiker. Det er funnet rundt 50 slike økser i bygda...

Flint finnes ikke naturlig i Norge og var nok steinalderens viktigste importvare.

På gården Hobbestad må det ha ligget en boplass i yngre steinalder. Nils Petter Hobbestad finner stadig små gjenstander av flint ute på jorden.

Det viktigste redskapet for en steinalderbonde var skafthulløksa. Mens «stridsøksene» som har gitt perioden navn var statussymboler uten noe praktisk bruksområde, var skafthulløksa en bruksgjenstand som alle og enhver kunne lage selv. På Eiker er det funnet 47 slike økser, de fleste laget av lokale bergarter og nokså enkle og grive i formen.

Skafthulløksa ble rett og slett brukt til nybrottsarbeid. Selve skogen ble nok som regel fjernet ved at en brant den ned, såkalt «svedjebruk». Men etter at skogen var brent ned, måtte stubber og røtter fjernes. Det var dette skafthulløksene ble brukt til.

Enkelte av skafthulløksene har tydeligvis hatt forbilder av metall. Det viser at befolkningen på Eiker i yngre steinalder har hatt en eller annen form for kontakt med folk som bodde på kontinentet og hadde tatt i bruk bronse og jern, men at de selv ikke hadde tilgang på slike råvarer enda.

En annen gjenstand som er typisk for denne perioden, i århundrene omkring år 2000 f.Kr., er flintdolker. Enkelte gjenstander av flint forekommer også i den eldre steinalderen, men i svært lite omfang, siden flint er en steinsort som ikke finnes naturlig i Norge. Små mengder av flint fraktes nok hvert år med dravis fra Danmark inn mot Norskekysten., men mot slutten av steinalderen er det nok også snakk om regulær import av dette materialet, som finnes i store mengder i Danmark.

Der gården Hobbestad ligger i dag, har det antagelig vært en boplass mot slutten av steinalderen. Her er det nemlig funnet en lang rekke flintgjenstander - og nye dukker stadig opp. Igjen ser vi at folk har bodd i strandkanten. Boplassen ligger nemlig rundt 20 m.o.h., som var der vannet sto for rundt 4000 år siden.

Også flertallet av skafthulløksene er funnet i det sentrale området langs Drammensdalen og området mellom Hokksund og Fiskumvannet - men med noen unntak. Det er også funnet skafthulløkser ved Kofstadmoen og Rogndalsbråtan, mer enn 150 m.o.h. og langt fra bygda. Det tyder på at steinalderbøndene utnyttet jorda der det var mulig, også i mer avsidesliggende deler av bygda.